

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Α.ΔΙ.Π.
ΑΡΧΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ & ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

HELLENIC REPUBLIC
H.Q.A.
HELLENIC QUALITY ASSURANCE
AND ACCREDITATION AGENCY

ΔΙΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

**“Παιδαγωγική μέσω Καινοτόμων Τεχνολογιών και Βιοϊατρικών
Προσεγγίσεων”**

Περίγραμμα Μαθήματος

**«Ψυχολογική και Κοινωνική Υποστήριξη Παιδιού και
Συμβουλευτική»**

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.		
ΤΜΗΜΑ	ΒΙΟΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΜΗΜΑ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΥΚ 3.2.1.	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψυχολογική και Κοινωνική Υποστήριξη Παιδιού και Συμβουλευτική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
<i>Διαλέξεις</i>	2	8	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης</i>	ειδικού υποβάθρου ειδίκευσης γενικών γνώσεων		

<i>γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uniwa.gr/

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη των φαινομένων εκείνων και των συμπεριφορών που συνθέτουν το πολυσχιδές πεδίο της ψυχολογικής ανάπτυξης και κοινωνικής ένταξης του ατόμου και της πραγματικότητας της εκπαιδευτικής πράξης, συνεισφέροντας στην κατανόηση των δυναμικών που υπογραμμίζουν το καθημερινά εξελισσόμενο πεδίο της σχολικής τάξης.

Επίσης, το μάθημα αποσκοπεί στη διερεύνηση του επιστημονικού πεδίου της αναπτυξιακής ψυχοπαθολογίας και εστιάζεται στη μελέτη και κατανόηση της αιτιολογίας και συμπτωματολογίας ενός ευρέως φάσματος ψυχικών διαταραχών της παιδικής και εφηβικής ηλικίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τρόπο με τον οποίο η ύπαρξη κάποιας διαταραχής επηρεάζει την αναπτυξιακή πορεία του ατόμου. Η επικέντρωση στην εφαρμογή των σχετικών θεωριών και μεθόδων έρευνας της κοινωνικής ψυχολογίας για την κατανόηση των δυναμικών που διακινούνται από τη μεριά του εκπαιδευτικού και των μαθητών συνιστά τον γνώμονα προσέγγισης του συγκεκριμένου αντικειμένου.

Οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται να :

- Κατανοούν τις βασικές έννοιες και θεωρίες, που αφορούν στην κοινωνική, συναισθηματική και γνωστική ανάπτυξη του ατόμου
- αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με τη γνωστική, συναισθηματική, ηθική και κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού και εφήβου
- αναγνωρίζουν τις κυριότερες συμπεριφορικές και συναισθηματικές διαταραχές που μπορεί να αντιμετωπιστούν στο σχολείο και στην οικογένεια και να κατανοούν τη συμπτωματολογία των διαταραχών της παιδικής και εφηβικής ηλικίας
- κατανοούν τις κρίσιμες ψυχο-συναισθηματικές και κοινωνικο-γνωστικές οριζουσες που υπογραμμίζουν τη βίωση της σχολικής εμπειρίας από την πλευρά των μαθητών, ώστε να εμπλουτίσουν το επιστημονικό τους οπλοστάσιο με σημαντικά εφόδια στην προσπάθεια διαχείρισης των δυναμικών που διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην διαμόρφωση της

πραγματικότητας της σχολικής τάξης και της ίδιας της μαθησιακής διαδικασίας.

- εμβαθύνουν σε θέματα των επιμέρους πτυχών της παιδικής και εφηβικής ηλικίας και να αναδεικνύουν τη σύνδεση των θεμάτων αυτών με την παράλληλη εκπαιδευτική πραγματικότητα των παιδιών και εφήβων
- εμβαθύνουν στην αιτιολογία κάθε διαταραχής της παιδικής και εφηβικής ηλικίας, να συνειδητοποιήσουν τη σημασία της πρόληψης συγκεκριμένων μορφών παιδικής και εφηβικής ψυχοπαθολογίας και να εμβαθύνουν σε παράγοντες που συμβάλλουν στην πρόληψη
- ευαισθητοποιηθούν ως προς το ρόλο και την επίδραση διάφορων παραγόντων (πολιτισμικών, κοινωνικο-οικονομικών, οικογενειακών, εκπαιδευτικών κ.ά) στην ανάπτυξη του παιδιού και εφήβου
- γνωρίσουν τα ερευνητικά στοιχειοθετημένα παρεμβατικά προγράμματα για την κάθε μια από τις διαταραχές της εφηβικής ηλικίας
- συνειδητοποιήσουν το ρόλο του εκπαιδευτικού στον εντοπισμό παιδιών με κλινικής μορφής συμπτωματολογία και στη μεθοδολογικά ενδεδειγμένη παρέμβαση από μέρος του με γνώμονα την ψυχική υγεία του παιδιού και εφήβου
- εμβαθύνουν στον πολυεπίπεδο ρόλο του σύγχρονου εκπαιδευτικού και να αναδεικνύουν τις δυναμικές, που διακινούνται στο σχολείο και την αλληλεπίδραση μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών
- κατανοούν τα συνθετικά στοιχεία της σχολικής επίδοσης και να αντιλαμβάνονται τη διαφορετικότητα σε γοργά μεταβαλλόμενες εκπαιδευτικές συνθήκες
- προσεγγίζουν κριτικά άρθρα που παρουσιάζουν αποτελέσματα έρευνας στην παιδική και εφηβική ψυχοπαθολογία και να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν τα ευρήματα των ερευνών στην εκπαιδευτική πρακτική τους.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην</i>
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>πολυπολιτισμικότητα</i>
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και</i>
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε</i>
	<i>θέματα φύλου</i>
	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>

<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i> Άλλες...
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον 	

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην Ψυχολογία της Παιδικής και Εφηβικής Ηλικίας
2. Βασικοί όροι της ψυχολογίας, οι κλάδοι της και οι έννοιες της ψυχολογίας του παιδιού και εφήβου.
3. Οι αναπτυξιακές θεωρίες των S. Freud, E. Erikson και J. Piaget.
4. Οι αναπτυξιακές θεωρίες των I. Pavlov, B.F. Skinner, A. Bandura, L. Vigotsky.
5. Στερεότυπα και διαμόρφωση ταυτότητας, ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του παιδιού και εφήβου. Η ολοκλήρωση του εαυτού και οι διαδικασίες διαμόρφωσης ταυτότητας.
6. Νοημοσύνη: Έννοια, αξιολόγηση και η λογική του Δείκτη Νοημοσύνης.
7. Γνωστική, συναισθηματική, κοινωνική και ηθική ανάπτυξη του παιδιού και εφήβου.
8. Κοινωνικοποίηση και κανόνες κοινωνικής συμπεριφοράς–Προβλήματα της παιδικής και εφηβικής ηλικίας. Οι σχέσεις με τους άλλους και η ομάδα των συνομηλίκων.
9. Ο έφηβος, οι φίλοι και το άλλο φύλο. Ψυχοδυναμικές αλληλεπιδράσεις.
10. Συναισθηματική και κοινωνική εκπαίδευση: Το παράδειγμα της πίεσης των συνομηλίκων και εκπαίδευση για την αντιμετώπισή της.
11. Διαταραχές παιδικής ηλικίας.
12. Ψυχολογικά προβλήματα σχετιζόμενα με την εφηβεία. Θεωρητικές προσεγγίσεις της εφηβικής ψυχοπαθολογίας.
13. Βία και επιθετικότητα: Ορισμός και θεωρητικό εξήγησης του φαινομένου.
14. Μοντέλα κινδύνων, μέσων αντιμετώπισης και προσαρμογής στην εφηβεία: Κίνδυνοι, άγχος και σημαντικά περιστατικά. Στρατηγικές αντιμετώπισης προβλημάτων. Αυτοεκτίμηση. Ευ ζην.
15. Ο Ρόλος της οικογένειας και η τυπολογία γονέων με βάση τον συναισθηματικό δεσμό με το παιδί τους.
16. Η συμμετοχή βιολογικών και κοινωνικών παραγόντων στην εκδήλωση μαθησιακών διαταραχών.
17. Διατροφικές διαταραχές και διαταραχές της σεξουαλικής ανάπτυξης σε εφήβους.

<p>18. Εκπαίδευση και εφηβεία: Μεταβατικές περίοδοι</p> <p>19. Οι συμβολισμοί του εκπαιδευτικού μέσα στη σχολική τάξη.</p> <p>20. Επιθετικότητα από και προς τον εκπαιδευτικό, βία και ΜΜΕ, επιθετική συμπεριφορά στην οικογένεια.</p> <p>21. Γλώσσα και επικοινωνία: Λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία, κοινωνικοί δείκτες στην ομιλία και ταυτότητα. Συζήτηση και λόγος, επικοινωνία και νέες τεχνολογίες.</p> <p>22. Κουλτούρα: Το πολιτισμικό πλαίσιο και η επίδρασή του στην ανάπτυξη του παιδιού και εφήβου.</p> <p>23. Κουλτούρα και κοινωνικοποίηση, νόρμες, ταυτότητα και ο ρόλος της γλώσσας στη διαδικασία του επιπολιτισμού.</p> <p>24. Πολιτισμικές προκλήσεις στη σύγχρονη κοινωνία/σχολείο. Εμείς και οι «άλλοι»: Η έννοια της ετερότητας. Διαμόρφωση της εικόνας του εαυτού και της κοινωνικής ταυτότητας. Συλλογικότητα vs. ατομικότητας. Οι κοινωνικές αναπαραστάσεις και η δόμηση του κοινωνικού μας κόσμου.</p> <p>25. Συνεργασία και ανταγωνισμός: Ορισμός και όψεις του φαινομένου. Μικτά κίνητρα και η δομή της αλληλεξάρτησης. Δυάδες, μικρές ομάδες, διομαδικές σχέσεις. Επίλυση των συγκρούσεων. Απόδοση στην ομάδα: Καθοριστικοί παράγοντες της απόδοσης. Απώλεια κατά τη διαδικασία. Ατομική απόδοση στο κοινωνικό πλαίσιο. Είδη ομαδικών έργων και βελτίωση της απόδοσης.</p> <p>26. Διαχείριση κρίσεων: Ορισμός και θεωρητική εξήγηση. Παραδείγματα κρίσεων μέσα στη σχολική τάξη. Μέθοδοι αντιμετώπισης.</p>
Εργαστηριακές/Φροντιστηριακές Ασκήσεις

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</p> <p><i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Στην Τάξη και στο Εργαστήριο πρόσωπο με πρόσωπο.</p>
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p> <p><i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class</p>

<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</p> <p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	Διαλέξεις	65
	Εργαστηριακές/Φροντιστηριακές Ασκήσεις	
	Διαδραστική Διδασκαλία	13
	Μελέτη & Ανάλυση Βιβλιογραφίας	39
	Εκπόνηση Μελέτης	26
	Συγγραφή Εργασίας	39
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	
	Αυτοτελής Μελέτη	58
	Σύνολο Μαθήματος	240
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p>	<p>1.Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής 	

<p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, • Επίλυση Προβλημάτων <p>2. Παρουσίαση Ομαδικής Εργασίας (40%)</p>
--	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

A. Ελληνική

- Χατζηχρήστου, Χ. (Επιμ.) (2011 γ). Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή: Πρόγραμμα για την Προαγωγή της Ψυχικής Υγείας και της Μάθησης στη Σχολική Κοινότητα. Εκπαιδευτικό Υλικό για Εκπαιδευτικούς και Μαθητές III (Δευτεροβάθμια εκπαίδευση). Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Χατζηχρήστου, Χ. (2011). Σχολική Ψυχολογία. Αθήνα: Τυπωθήτω.

- Χατζηχρήστου, Χ. (Επιμ.) (2012). *Διαχείριση Κρίσεων στη Σχολική Κοινότητα*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Χατήρα, Κ. (2000). Κλινική Ψυχολογική παρέμβαση στο παιδί και τον έφηβο με βαρύ και χρόνιο νόσημα. *Ιατρικές εκδόσεις Ζήτα*. Αθήνα.

B. Ξενόγλωσση

- American Psychological Association. (2002). *Developing Adolescents: A reference for professionals*. Washington, DC. 2.
- Barber, B. K. (2008). Parental psychological control: Revisiting a neglected construct. *Child Development*, 67(6), 3296–3319.
- Barrera, M., Chassin, L., & Rogosch, F. (1993). Effects of social support and conflict on adolescent children. *Journal of Personality and Social Psychology*, 64(4), 602– 612.
- Barrera, M., Fleming, C. F., & Khan, F. S. (2004). The role of emotional social support in the psychological adjustment of siblings of children with cancer. *Child Care Health Deve.* 30(2), 103-111.
- Barry, C. M., & Wentzel, K. R. (2006). Friend influence on prosocial behaviour: the role of motivational factors and friendship characteristics. *Development Psychology*, 42(1), 153-163.
- Berk, L. E. (2005). *Infants, children, and adolescents*. Boston: Allyn & Bacon
- Danielsen, A. G., Samdal, O., Hetland, J., & Wold, B. (2009). School related social support and students' perceived life satisfaction. *The Journal of Educational Research*, 102(4), 303- 318.
- Doll, B., & Lyon, M. A. (1998). Risk and resilience: Implications for the delivery of educational and mental health services in schools. *School Psychology Review*, 27, 348-363.
- Ellis, W. E., & Zarbatany, L. (2007). Peer group status as a moderator of group influence on children's deviant, aggressive, and prosocial behaviour. *Child Development*, 78(4), 1240– 1254.
- Gore, K., & Crosnoe, R. (2006). Gender differences in adolescent depression: Social integration into the normative context of the school. Submitted to the 2007 Annual Meeting of the Population Association of America, August 15.
- Guttmannova, K., Szanyi, J. M. & Cali, P.W. (2008). Internalizing and externalizing behaviour problem scores: Cross-ethnic and longitudinal measurement invariance of the Behaviour Problem Index. *Educational and Psychological Measurement*, 68(4), 676-694.
- Helsen, M., Vollebergh, W., & Meeus, W. (2000). Social support from parents and friends and emotional problems in adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*, 29(3), 319-335.
- Hatzichristou, C., Issari, P., Lykitsakou, K., Lampropoulou, A., & Dimitropoulou, P. (2011). The development of a multi-level for crisis preparedness and intervention in the Greek educational system. *School Psychology International*, 32 (6), 464-483.
- Heath, M., Nickerson, A. B., Annandale, N., Kemple, A., & Dean, B. (2009). Strengthening Cultural Sensitivity in Children's Disaster Mental Health Services. *School Psychology International*, 30(4), 347-373.

- Herrero, J., Este´vez, E., & Musitu, G. (2006). The relationships of adolescent school-related deviant behaviour and victimization with psychological distress: Testing a general model of the mediational role of family and teachers across groups of sex and age. *Journal of Adolescence*, 29(5), 671–690.
- Hill, J. (2002). Biological, psychological and social processes in the conduct disorders. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 43(1), 133-164.
- Ikiz, F. E., & Savi Çakar, F. (2012). Behaviour Problems in Relation with Perceived Social Support. In L. Barış, & Ö. Uzun (Eds.), *Psychology of Adolescence* (pp. 1-48). New York: Nova Science Publisher. Inc.
- Jennings, P.A., & Greenberg, M.T.(2009). The prosocial classroom: teacher social and emotional competence in relation to child and classroom outcomes. *Review of Educational Research*, 79(1), 491–525.
- Jimerson, S.R., Brock, S.E., & Pletcher, S.W. (2005). An integrated model of school crisis preparedness and intervention: A shared foundation to facilitate international crisis intervention. *School Psychology International*, 26(3), 275-296.
- Jones, L. (2008). Responding to the needs of children in crisis. *International Review of Psychiatry*, 20 (3), 291-303.
- Kreuger, L., & Stretch, J. (2003). Identifying and helping long term child and adolescent disaster victims: model and method. *Journal of Social Service Research*, 30 (2), 93-108.
- Henricsson, L., & Rydell, A.M. (2004). Elementary school children with behaviour problems: Teacher–child relations and self-perception. A prospective study. *Merrill-Palmer Quarterly*, 50(2), 111–138.
- Kolbo, J. R. (1996). Risk and resilience among children exposed to family violence. *Violence Vict.*, 11(2), 113–128.
- National Association of School Psychologists (2003). *Helping Children Cope With Crisis: Care for Caregivers*. Bethesda, MD: National Association of School Psychologists.
- National Association of School Psychologists (2003). *Helping Children After a Natural Disaster: Information for Parents and Teachers*. Bethesda, MD: National Association of School Psychologists.
- National Association of School Psychologists (2003). *Helping children cope in Unsettling Times*. Bethesda, MD: National Association of School Psychologists.
- National Child Traumatic Stress Network, Terrorism and Disaster Network Committee (2011). *Coping in Hard Times: Fact Sheet for School Staff, Teachers, Counselors, Administration, Support Staff*. Los Angeles and Durham, NC: National Center for Child Traumatic Stress
- Lara, M. E., Leader, J., & Klein, D. N. (1998). What is social support? *Harvard Mental Health Letter*, 14(12), 6-8.
- Levitt, M. J. (2005). Social relations in childhood and adolescence: The Convoy Model perspective. *Human Development*, 48(1-2), 28-47.
- Malecki, C. K., Demaray, M. K., & Elliott, S. N. (2000). The Child and Adolescent Social Support Scale. Northern Illinois University: DeKalb, IL.

- Malecki, C. K., & Demaray, M. K. (2002). Measuring perceived social support: Development of the Child and Adolescent Social Support Scale. *Psychology in the Schools*, 39(1), 1–18.
- Reitz, E., Dekovic, M., & Meijer, A. M. (2006). The structure and stability of externalizing and internalizing problem behavior during early adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*, 29(3), 419–436.
- Roberts, A. R. (2000). An overview of crisis theory and crisis intervention. In A. R. Roberts (Ed.), *Crisis intervention handbook: Assessment, treatment and research* (pp. 3-30). New York, NY: Oxford University Press.
- Sandoval, J. (Ed.) (2002). *Handbook of Crisis Counseling, Intervention and Prevention in the Schools (2nded.)*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Slaikeu, K. A. (1990). *Crisis intervention: A handbook for practice and research (2nd ed.)*. Needham Heights, MA: Allyn and Bacon.
- Tardy, C. (1985). Social support measurement. *American Journal of Community Psychology*, 13(2), 187-202.
- Uchino, B. N. (2004). *Social support and physical health: Understanding the health consequences of relationships*. New Haven, CT, Yale University Press.
- Wills, T. A., Wills, T. A., Resko, J. A., Ainette, M. G., & Mendoza, D. (2004). Role of Parent Support and Peer Support in Adolescent Substance Use: A Test of Mediated Effects. *Psycho. Addict. Behave.*, 18(2), 122-134.